

Vokaler og konsonanter

Hvordan hadde det vært om vi ikke hadde vokaler i språket vårt?

Hjernen vår er svært god til å kjenne igjen mønstre og til å bruke kontekst til å fylle inn manglende deler. Når vi ser konsonantene i et kjent mønster, kan vi ofte gjette det korrekte ordet.

Uten konsonanter mangler vi det viktige mønsteret som hjelper oss med denne prosessen.

Vokaler tilfører flyt og klang til språket, men de er ofte ikke like avgjørende for å identifisere ordets grunnleggende struktur. Mange vokaler kan byttes ut og tas bort uten at det endrer betydningen for mye. Hvis derimot konsonantene fjernes, blir teksten svært vanskelig å avkode.

Oppgaveark 2. trinn – Tips til undervisning

Vokaler og konsonanter

En dag bestemte katten Felix seg for å dra på eventyr. På veien møtte han en mus, en fugl og en frosk. Det rare var at disse dyrene ikke kunne skrive vokaler. Heldigvis forsto Felix hva de skrev til ham. Skjønner du hva dyrene fortalte Felix?

	Uten vokaler	Uten konsonanter
	Musa Sk_tt	Musa a
	Fuglen N_kk_l	Fuglen øe
	Frosken V_nn	Frosken a

Nysgjerrigper

Snakk med elevene dine om hva en vokal og en konsonant er. Hvilke bokstaver husker de fra 1. trinn? Skriv dem opp slik at elevene ser hvilke bokstaver som er i hvilken gruppe.

Les historien om katten Felix for elevene dine. Elevene skal prøve å gjette hva som står på skiltene til de tre dyrene.

Skriv så de tre ordene opp på nytt, men denne gangen tar du bort konsonantene. Hva skjer da? Forstår elevene hvilke ord som nå står på tavla?

Snakk med elevene om hvorfor de tror det blir forskjell på om vi tar bort vokaler eller konsonanter. La elevene leke seg med ulike ord og setninger hvor de tar bort vokalene selv.

Hvordan tror elevene det gikk med Felix? Tegn eller skriv historien ferdig.

Oppgaveark 3.–4. trinn

Vokaler og konsonanter

Les historien under og se om du kan skjønne hva som står på skiltene til dyrene.

En dag bestemte katten Felix seg for å dra på eventyr. På veien møtte han en mus, en fugl og en frosk. Det rare var at disse dyrene ikke kunne skrive vokaler. Heldigvis forsto Felix hva de skrev til ham. Skjønner du hva dyrene fortalte Felix?

	Musa H__ F_l_x. V_l d_ v_r_ m_d p_ sk_tt_j_k_t?	Oppgaver 1. Avkód meldingene til de tre dyrene. Hva står det på skiltene? 2. Skriv de tre beskjedene på nytt, men denne gangen tar du bort konsonantene og skriver bare vokalene. Hva tror du skjer da? 3. Lag noen oppgaver til læringsvennen din og se om setningene lar seg avkóde. 4. Hvordan tror du det gikk med Felix? Fyller historien.
	Fuglen D_ m_ f_nn_ tr_ n_kl_r i sk_g_n. D_ l_s_r _pp _n sk_tt_k_st_.	
	Frosken Sk_tt_n _r d_n hv_s d_ f_nn_r sk_tt_k_st_ _ v_nn_t b_k m_g. L_kk_ t_!!	

Nysgjerrigper

Oppgaveark 5.–7. trinn

Vokaler og konsonanter

Les historien under og se om du kan skjønne hva som står på skiltene til dyrene.

En dag bestemte katten Felix seg for å dra på eventyr. På veien møtte han en mus, en fugl og en frosk. Det rare var at disse dyrene ikke kunne skrive vokaler. Heldigvis forsto Felix hva de skrev til ham. Skjønner du hva dyrene fortalte Felix?

	Musa H Fix. Vl d vr md p skttjkt?	Oppgaver 1. Avkód meldingene til de tre dyrene. Hva står på skiltene? 2. Skriv de tre beskjedene på nytt, men denne gangen tar du bort konsonantene og skriver bare vokalene. Hva tror du skjer da? 3. Hva tror du er grunnen til at det er forskjell på om vokaler eller konsonanter fjernes? Snakk med en læringsvenn om hva dere tror er grunnen til ulikheten. 4. Lag noen oppgaver til læringsvennen din og se om setningene lar seg avkóde. 5. Hvordan tror du det gikk med Felix? Fyller historien.
	Fuglen D m fnn tr nklr i skgn. D lsr pp n skttkst.	
	Frosken Skttñ r dn hv s d fnnr skttkst vnnt bk mg. Lkk t!!	

Nysgjerrigper

Oppgavearkene kan lastes ned som PDF filer på nysgjerrigper.no

Fasit oppgaver

Musa

Hei Felix.
Vil du være med
på skattejakt?

SKATT

Fuglen

Du må finne
tre nøkler i skogen.
De låser opp
en skattekiste.

NØKKE

Frosken

Skatten er din hvis
du finner skattekista
i vannet bak meg.
Lykke til!

VANN